

РОЗВИТОК КІКБОКСИНГУ ВАКО ЯК ОЛІМПІЙСЬКОГО ВИДУ СПОРТУ В УКРАЇНІ

DEVELOPMENT OF KICKBOXING WAKO AS AN OLYMPIC SPORTS IN UKRAINE

Орел І. О., Гамма Т. В., Гірак А. М., Ногас А. О., Гуцман С. В.

*Інститут охорони здоров'я Національного університету водного господарства
та природокористування, м. Рівне, Україна*

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2021.9.26>

Анотація

В Україні та світі кікбоксинг ВАКО займає особливе місце, як один з найяскравіших видів спорту, який стрімко розвивається та вже має статус Олімпійського виду спорту. У статті розглянуто, що таке кікбоксинг, його виникнення та розвиток в Україні з часів СРСР і дотепер. Проаналізовано участь українських спортсменів як на міжнародних, так і на регіональних аренах. Висвітлені основні проблеми в розвитку кікбоксингу. Доведено, що своїми досягненнями Федерація Кікбоксингу України ВАКО веде характерний напрямок до визнання цього виду спорту Олімпійським та за досить короткий період неолімпійський кікбоксинг сформувався як світовий лідер у рамках бойових мистецтв. Це унікальний вид єдиноборств, в якому гармонійно поєднані елементи карате, боксу і тайського боксу. Визнано, що кікбоксинг ВАКО є багатозначним та цікавим, а головне – вже Олімпійським видом спорту з багатою функціональністю та своєю доволі короткою, але голосною історією.

Ключові слова: спорт, кікбоксинг, ВАКО, олімпіада, бойові мистецтва.

В Украине и мире кикбоксинг ВАКО занимает особое место как один из самых ярких видов спорта, стремительно развивающийся и уже имеющий статус Олимпийского вида спорта. В статье рассмотрено, что такое кикбоксинг, его возникновение и развитие в Украине со времен СССР и по сей день. Проанализировано участие украинских спортсменов, как на международных, так и на региональных аренах. Освещены основные проблемы в развитии кикбоксинга. Доказано, что своими достижениями Федерация Кикбоксинга Украины ВАКО ведет характерное направление признания этого вида спорта Олимпийским, и за довольно короткий период неолимпийский кикбоксинг сформировался как мировой лидер в рамках боевых искусств. Это уникальный вид единоборств, в котором гармонично совмещены элементы каратэ, бокса и тайского бокса. Признано, что кикбоксинг ВАКО многозначный и интересный, а главное – это уже Олимпийский вид спорта с богатой функциональностью и своей довольно короткой, но громкой историей.

Ключевые слова: спорт, кикбоксинг, ВАКО, олимпиада, боевые искусства.

In Ukraine and the world, kickboxing occupies a special place as one of the brightest sports, which is developing rapidly and already has Olympic status. The article considers what WAKO kickboxing is, its origin and development in Ukraine since Soviet times and until now. The participation of Ukrainian athletes in both international and regional arenas is analyzed. The main problems of kickboxing development are highlighted. It has been proved that with its achievements the Kickboxing Federation of Ukraine WAKO leads a characteristic direction to the recognition of this sport as Olympic, and in a very short time non-Olympic kickboxing was formed as a world leader in martial arts. Sport always motivates a person to achieve certain goals. Kickboxing is a unique martial art that harmoniously combines elements of karate, boxing and Thai boxing. Practicing this sport helps to educate the character, maintain good physical shape and health, and gives a person an effective means of self-defense. It is recognized that WAKO is multifaceted and interesting, and most importantly – it is an Olympic sport with rich functionality and a fairly short but high-profile history. Despite the global problems of today, competitiveness, this sport is interesting, diverse, spectacular. Thanks to the persistence of athletes, the support of the authorities, the coordinated work of the presidium and the coaching staff, Ukraine is one of the ten strongest teams in the world. For ten years, the sport was closely monitored by the IOC to participate in the most prestigious competition of four years – the Olympic Games.

Key words: sports, kickboxing, WAKO, Olympiad, martial arts.

Вступ. Спорт – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та іншій підготовленості шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них. Сучасний спорт має такі напрямки: дитячий спорт, дитячо-юнацький спорт, резервний спорт, спорт вищих досягнень, професійний спорт, спорт ветеранів, олімпійський спорт, неолімпійський спорт, спорт інвалідів тощо [1]. Особливе місце в Україні та світі займає один з найяскравіших видів спорту – кікбоксинг ВАКО, який стрімко розвивається та вже має статус Олімпійського виду спорту.

Кікбоксинг (від kick, з англ. – «удар ногою», boxing – «бокс») – вид спорту, в якому сполучаються техніка і правила боксу з прийомами східних єдиноборств (удари ногами, підсічки, удари коліном, тощо). Спочатку були об'єднані англійський бокс та карате, а потім додалися техніки тхеквондо та тайський бокс. При створенні цього виду єдиноборства відбиралося все краще, разом з тим враховувалося, що двобої будуть проводитися за визначеними правилами.

Мета дослідження – розвиток кікбоксингу ВАКО в Україні як Олімпійського виду спорту.

Методи дослідження – теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел.

Результати дослідження.

В Україні існує п'ять версій кікбоксингу, які входять до реєстру визнаних видів спорту – ISKA, WKA, WPKA, WTKA та WAKO. Кожна версія відрізняється своєю історією, правилами, однак головною відмінністю є міжнародна організація, що розвиває даний вид спорту у світі. Отож самою потужною та конкурентною є версія WAKO (World Association of Kickboxing Organizations).

У 1984 році (м. Граце, Відень) відбувся перший чемпіонат Європи з кікбоксингу. Позитивні процеси проходили і в області удосконалення правил поєдинків. Була виключена травматична дисципліна лоу-кік (удари ногами по ногам), розроблені правила обме-

женого і легкого контакту, введені захисні шоломи для захисту від ударів в голову, покращена якість захисного спорядження в цілому.

У Радянському Союзі кікбоксинг розпочав свій розвиток у 1987 році під керівництвом Олега Зіборова (президент Федерації СРСР), Андрія Чистова (головний тренер) та Павла Орла (старший тренер і Голова колегії суддів СРСР). Всеєвразійська Федерація Кікбоксингу (ВФК) стала членом всіх міжнародних організацій кікбоксингу [2]. На той час існували такі розділи, як фул-контакт, семі-контакт, лайт-контакт та музичні композиції. На даний час доповнені і успішно розвиваються такі розділи, як лоу-кік, кік-лайт, K-1 Style, поінт-файтинг та музичні композиції. В 1990 році ВФК провела перший в Україні Чемпіонат СРСР (розділи: семі-контакт (поінт-файтинг) і лайт-контакт). Промоутером був Степан Лендьял (м. Ужгород, Закарпаття). Друга половина чемпіонату пройшла у м. Вінниця, промоутер – Едуард Михайлов (розділи: фул-контакт та музичні композиції). Отже, першим відкривачем кікбоксингу на рівні СРСР стала саме Україна. У цьому ж році збірна СРСР вперше взяла участь у Чемпіонаті Європи, який відбувся в м. Мадриді (Іспанія), де збірна команда СРСР посіла перше командне місце. У складі якої були такі спортсмени – чемпіони Європи, як Олексій Нечаєв та Віктор Дорошенко (Україна, м. Київ).

На розвиток кікбоксингу негативно впливав той фактор, що його становлення було тісно пов'язане з процесом професіоналізації карате. Комерціалізація кікбоксингу, обумовлена жорсткою конкуренцією боротьби, привели до організаційного роздроблення нового виду спорту. На професійному рівні антиподом виступила Всесвітня Асоціація карате (WKA), на рівні любительського спорту 1984–1985 рр. виникли дві версії ВАКО, цим роз'яснюється проведення паралельних чемпіонатів Європи та Світу в цей період. На щастя, негативні наслідки такого розвитку подій були швидко виявлені і до 1987 року вдалося добитися об'єднання кік-

боксингу на новій основі, в рамках оновленої ВАКО – Всесвітня Асоціація Кікбоксерських Організацій [3]. На той час і в Україні на заваді розвитку кікбоксингу стояло багато перешкод, особливо з боку боксерів, які вважали цей вид спорту небажаним сусідом. На їхню думку, бокс через кікбоксинг втратить симпатії глядачів.

26-28 листопада 1993 року в м. Будапешті (Угорщина) відбувся Чемпіонат Світу за версією ВАКО, в розділах: фул-контакт і лоу-кік, на якому збірна України здобула 2 золоті (киянин В. Аксютин), (харків'янин Ю.Федун), 2 срібні (донеччанин О. Зінов'єв, і сумчанин В. Тимофєєв) та 10 бронзових нагород (кияни: А. Осірний, В. Хоруженко, В. Шумак, Є. Кутибаєв, О. Твердохліб, О. Приходько та сумчанин Г. Науменко). Збірна України посіла перше командне місце.

21-23 жовтня 1994 року, на Чемпіонаті Європи (м. Гельсінкі, Фінляндія) українські спортсмени вибороли 2 золоті нагороди (донеччанин О. Зінов'єв, і сумчанин В. Тимофєєв) та 5 бронзових (полтавчанин А. Осірний, дніпропетровці А. Гарбуз і Е. Назарова, киянин В. Хоруженко, миколаївець Д. Драговцев). Продуктивно попрацювали тренери О. Чмутов (Донецьк), М. Хаджиогло (Миколаїв), О. Середницький (Полтавська область), В. Акімов (Дніпропетровськ).

У тому ж році на засіданні Директорату ВАКО було прийнято членом Директорату П. Орла та надано йому право бути представником ВАКО в Україні.

Самою вагомою подією для кікбоксингу в Україні та в СНД стало проведення в 1995 році в м. Києві у Палаці Спорту 10-го Чемпіонату Світу з кікбоксингу ВАКО (промоутери змагання А. Чистов і П. Орел). Чемпіонат світу закінчився тріумфом колишньої Радянської школи кікбоксингу. Чемпіонами світу стали О. Зінов'єв, Віталій Кличко, О. Твердохліб [4].

Югославія, м. Белград, у 1996 році відбувся Чемпіонат Європи, на якому національна збірна України здобула: 2 золоті (І. Пилипенко–Запоріжжя і І. Шевель–Суми), 4 срібні: (О. Куценко – Суми, К. Швець – Київ, О. Іва-

сіва – Запоріжжя, О. Цветков – Миколаїв) та 4 бронзові нагороди. І знову наша збірна команда України стала лідером, посівши перше командне місце.

12-16 вересня 1997 року, м. Москва, Росія, збірна команда України посіла II командне місце на молодіжній першості світу. Здобуток: 8 золотих, 9 срібних і 9 бронзових медалей. На Чемпіонаті Світу, що проводився в два етапи 17-19 жовтня в м. Дубровник, Хорватія та 26-30 листопада м. Гданськ, Польща наші спортсмени вибороли: 4 золоті медалі: Костянтин Швець, Ігор Шевель, Ігор Пилипенко, Віктор Сидоренко, 6 срібних: Дмитро Панфілов, Аліна Шатерникова, Вікторія Руденко, Ігор Павленко, В'ячеслав Шанько, Олександр Суховій і 6 бронзових медалі: Юрій Бондаренко, Дмитро Юрко, Олексій Куценко, Дмитро Костенко, Оксана Івасєва, Денис Балдін.

Україні було надане право проведення Чемпіонату Європи з кікбоксингу у 1998 році. Столиця України прийняла гостей Європейського чемпіонату, які прибули з 34 країн Європи. Наша збірна виборола: 4 золоті, 6 срібних і 5 бронзових нагород [3].

22-28 листопада 1999 року національна збірна України бере участь у Чемпіонаті Світу серед дорослих, який проходить у м. Каорле (Італія). Чотири золоті нагороди принесли спортсмени: Оксана Івасєва і Вікторія Руденко із м. Запоріжжя, Олександр Філопенко із м. Києва і Ігор Шевель із м. Суми. Срібну нагороду отримав Ігор Павленко із м. Миколаєва і 3 бронзові – Артем Кашкурцев із м. Херсон, Тетяна Мимрикова із м. Нікополь (Дніпропетровська область), та Катерина Власова із м. Керч (АРК).

Починаючи з 1998 по 2001 роки було проведено 4 чемпіонати серед працівників правоохоронних органів Податкової міліції.

Перші Європейські ігри пройшли в 2008 році в м. Києві, де збірна України посіла перше командне місце.

З 2001 по 2003 р. національна збірна України бере участь у Чемпіонатах Світу та Європи, Кубках світу, на яких виборює престижні нагороди. Так, у 2003 році проходить Чемпіонат Світу у двох частинах. Перша

частина була проведена в Україні, (м. Ялта, АРК), друга – в Парижі (Франція).

У 2004 році в м. П'яченца (Італія) національна збірна команда взяла участь у Кубку Світу, де знову посіла перше командне місце в розділі фул-контакт і здобула 5 золотих, 1 срібну та 4 бронзові нагороди.

У 2005 році національна збірна взяла участь в Кубках Світу (4 золоті, 2 бронзові нагороди) в Чемпіонаті Світу (Марокко – 1 частина і Угорщина – 2 частина), здобула 1 золоту 2 срібні та 9 бронзових нагород [7].

Розвивався кікбоксинг на всіх п'яти континентах. Основною ціллю було включення кікбоксингу в програму Олімпійських Ігор. Популярність кікбоксингу у світі стрімко росла, та це й не дивно, адже інші види східних єдиноборств не мали такої розвинутої системи охорони здоров'я спортсменів і різних режимів активності від фул-контакту, лайт-контакту, лоу-кік, К-1, поінт-файтингу, до музичних композицій [4]. І сумніву не було, що своє місце рівноправного члена сім'ї спортивних єдиноборств в олімпійському русі кікбоксинг займе уже скоро. Так, своїми досягненнями Федерація кікбоксингу України ВАКО веде напрямок до признання кікбоксингу Олімпійським видом спорту. Національна федерація кікбоксингу України ВАКО входить в міжнародну Асоціацію кікбоксерських організацій WAKO. На Генеральній Асамблеї міжнародної спортивної федерації ГАІСФ 7 квітня 2006 року у м. Сеул, Корея, ВАКО була прийнята до організації ГАІСФ (подальше ГАІСФ, у 2009 році, перейменована «СпортАккорд»). У квітні 2006 року в м. Сеулі, Корея, пройшло засідання Генеральної Асамблеї Міжнародних федерацій, де ВАКО була прийнята в Олімпійський комітет. У вересні місяці 2006 року, під час проведення чемпіонату Європи, в м. Задар, Хорватія відбулося затвердження нового Статуту ВАКО.

У 2009 році в м. Ліньяно Сабб'ядоро (Італія) відбувся Чемпіонат Світу, на якому вперше виборювались ліцензії на Всесвітні Ігри (Всесвітні ігри єдиноборств «СпортАккорд» (англ. SportAccord World

Combat Games)) – мультиспортивні змагання для спортивних єдиноборств і спортивних бойових мистецтв, де наші українські спортсмени-кікбоксери здобули 4 ліцензії: Катерина Соловей (поінт-файтинг, 55 кг, м. Івано-Франківськ), Костянтин Деморецький (фул-контакт, 63,5 кг, м. Дніпропетровськ), Микола Особський (фул-контакт, 71 кг, м. Хмельницький), Ігор Приходько (фул-контакт, 81 кг, м. Черкаси). Перші Всесвітні Ігри єдиноборств «СпортАккорд» відбулися в Пекіні, в період з 27 серпня по 4 вересня 2010 року. Програма ігор складалася з 13 видів спорту, заснували їх спортивні федерації. В іграх взяли участь 1108 атлетів з 120 країн з усіх п'яти континентів, розіграли 136 комплектів медалей протягом 8 днів на 3 майданчиках. Чемпіонами вищезгаданих престижних змагань стали: Костянтин Деморецький (м. Дніпропетровськ, тренер В. Акімов), Ігор Приходько (м. Черкаси, тренер Дмитро Ткаченко), Микола Особський (м. Хмельницький, тренер О. Луговий). Міністерство спорту України високо оцінило внесок спортсменів та тренерів, які вибороли золоті нагороди на Перших Всесвітніх Іграх з єдиноборств та нагородило спортсменів почесним званням «Заслужений майстер спорту України з кікбоксингу» та їх тренерів «Заслужений тренер України з кікбоксингу» [7].

У рамках Перших Всесвітніх Ігор єдиноборств «СпортАккорд» 29 серпня 2010 відбувся форум «Бойові мистецтва і єдиноборства дружба і визначення», на якому було прийнято рішення про проведення ігор кожні два роки між зимовими і літніми Олімпійськими іграми, тому наступні (другі) ігри було вирішено провести через три роки з 18 жовтня по 27 жовтня 2013 р. в Санкт-Петербурзі.

У 2011 році національна збірна взяла участь у двох етапах Чемпіонату Світу, який відбувся у Македонії та Ірландії, де команда здобула: 4 золоті, 8 срібних і 6 бронзових нагород.

2012 рік на Чемпіонаті Європи у першій частині змагання, яке відбулось в Туреччині, було завойовано 2 ліцензії, а у другій час-

тині, яка пройшла в Румунії ще 2 ліцензії, які дають право на участь у Других Всесвітніх Іграх з єдиноборств.

14-22 вересня 2013 р у Польщі, м. Криниця-Здруй, відбувся Чемпіонат Європи з кікбоксингу ВАКО серед кадетів і юніорів. Самих лише спортсменів на змагання приїхало 1669, з 36 країн світу. Це рекордна кількість учасників для європейських першостей під егідою ВАКО. Змагання відбувалися у всіх розділах кікбоксингу – фул-контакт, лоу-кік, К-1, лайт-контакт, кік-лайт, поінт-файтинг та музичні форми. У розпорядженні учасників, яких приймала сучасна мульти-спортивна арена, було 8 рингів і татамі. У складі збірної України на Чемпіонаті Європи виступило 47 спортсменів, багато з яких змагалися у декількох розділах. У скарбничці нашої команди 33 медалі – 8 золотих, 5 срібних і аж 20 бронзових [3].

Однією з головних проблем розвитку кікбоксингу в Україні було мізерне фінансування неолімпійських видів спорту. Через нестачу коштів не всі перші спортсмени клубів могли собі дозволити поїхати на змагання. Замість перших номерів їхали другі або треті номери. Тобто ті, які могли себе профінансувати. У зв'язку з цією ж проблемою обласні федерації не проводили якісний та ретельний відбір, адже для того, щоб зробити відбіркові змагання та визначити перших номерів збірної області, треба орендувати приміщення, оплатити проживання, харчування та зарплату суддям, організувати проживання для спортсменів тощо. Це все вимагає немалих коштів, які не виділяла держава, і більшість змагань проводилися за кошти спортсменів. Проблемою також стала бюрократична сторона та податки, які йдуть поруч з нею. Тренера, які за власний кошт створювали клуби, не мали офіційних залів, тому й не могли рекламуватися. Їм доводилося шукати спонсорів або розраховувати на благодійність спортсменів [6]. Наразі система фінансування покращується. Кабінет Міністрів України щороку затверджує заходи розвитку спорту та передбачає кошти для їх реалізації в проєктах Державного бюджету

України. Головним розпорядником бюджетних коштів є Міністерство молоді та спорту України, і, відповідно, виконавцем місцевої державної програми – державні адміністрації і органи місцевого самоврядування. Але реформування системи фінансування фізичного виховання і спорту й надалі залишається актуальним.

Із кожним роком цей вид спорту в Україні налічує все більше спортивних осередків, клубів, відділень в ДЮСШ, СДЮШОР та відділеннях при школах вищої спортивної майстерності. Підготовлено і розроблено правила кікбоксингу українською мовою, програму розвитку виду спорту в Україні для ДЮСШ. Проводяться навчально-тренувальні збори, змагання як міського, так і обласного рівня. Для високих результатів на міжнародних аренах проводяться навчально-тренувальні збори для перших номерів збірної України, де є постійний медичний контроль та під кожного спортсмена розроблена фармакологічна карта. Також проводяться постійні семінари для акредитації тренерського складу, міжнародні та національні семінари для акредитації суддівської колегії. Розроблена електронна система суддівства. Наразі підготовлено понад 400 майстрів спорту, понад 100 майстрів спорту міжнародного класу, 57 заслужених майстрів спорту України, 47 заслужених тренерів України, 25 суддів міжнародної та 27 – національної категорій.

Для порівняння ще у 2005 році ВАКО нараховувало 90 країн та понад 90 національних федерацій, а на теперішній час – 95 країн та 143 національні федерації, які офіційно входять у Міжнародну федерацію.

Із 1995 року Федерація кікбоксингу України має статус «національна», який вона підтверджує щорічно успішними досягненнями своїх спортсменів. Було немало подолано перешкод, як з боку конкуруючих організацій, так і з боку влади. Федерація пишається своїми видатними та відомими спортсменами та їхніми тренерами: неодноразовими чемпіонами Світу і Європи, такими як Доктор педагогічних наук, Герой України Віталій Кличко, Чемпіон Світу та Європи,

Заслужений майстер спорту України, Заслужений тренер України з кікбоксингу Олександр Нечаєв, Ігор Гречиха, Віктор Дорошенко, Олег Зінов'єв, Вячеслав Тимофієв, Ігор Шевель, Ігор Павленко, Олександр Іванов, Денис Сімкін, Оксана Варгоцька, Лариса Березенко, Ольга Павленко, Вікторія Руденко, Олександр Козаченко, Ігор Пилипенко, Костянтин Швець, Максим Глубоченко, Дмитро Кірпиць, Аліна Шатерникова, Оксана Івасіва, Микола Коренєв, Катерина Шапар, Сергій Черкаський, Микола Особський, Костянтин Деморецький, Ігор Приходько, Надія Хаєнок, Дарія Данаусова, Віра Макресова [3]. На теперішній час діючими Чемпіонами Світу та Європи є: Олександр Українець, Роман Щербатюк, Роман Головатюк, Орфан Сананзаде, Олександр Желепа, Артем Мельник, Віталій Дубіна, Артур Борисов, Олеся Булгакова та багато інших високо досвідчених бійців, завдяки яким неодноразово лунав і лунає гімн України на міжнародних аренах, які своєю працездатністю підняли розвиток кікбоксингу в Україні на високий рівень.

Павло Опанасович Орел до останнього займав посаду Президента Національної Федерації ВАКО та на 76 році, 14 листопада 2014 року, пішов з життя. Наприкінці того ж року одногосним рішенням директорату ВАКО, Президентом Національної Федерації було обрано Ольгу Анатоліївну Павленко. Ще будучи спортсменкою, Ольга Анатоліївна брала активну участь у розвитку кікбоксингу в Україні. Вона була членом національної збірної України та неодноразово ставала переможцем як національних, так і міжнародних змагань. Отримала національну, а згодом і міжнародну категорію судді з кікбоксингу ВАКО.

Нагадаю, що у квітні 2006 року в м. Сеулі, Корея, пройшло засідання Генеральної Асамблеї Міжнародних федерацій де ВАКО була прийнята в Олімпійський комітет і наступним витком в олімпійському напрямку став 2017 рік, коли за керівництва Борислава Пелевіча (Президента Всесвітньої Асоціації Кікбоксерських Організацій, Сербія) ми взяли участь на Всесвітніх Іграх, як показовий вид

спорту. На головному неолімпійському старті планети під українським прапором виступили п'ятеро спортсменів, які завоювали в результаті два золоті, одне срібло та два четвертих місця (Дубина В., Сананзаде О., Головатюк Р., Перетятко Ю., Мартюхіна Н.). Після Всесвітніх Ігор-2017 ми були прийняті МОК і увійшли як постійний вид спорту у Всесвітні Ігри-2021 (Бірінгем, США). На цих іграх Україну будуть представляти п'ятеро наших бійців (Орфан Сананзаде, Віталій Дубіна, Роман Щербатюк, Дарина Іванова та Аліна Мартинюк), адже в жовтні 2021 року, на Чемпіонаті Світу в італійському місті Лідо-де-Єзоло, наші спортсмени вибороли п'ять ліцензій з шести можливих [8].

30 листопада 2018 року ВАКО була тимчасово визнана МОК. 10 червня 2021 року Виконавчий комітет МОК рекомендував ВАКО до отримання статусу «повного визнання». А вже 20 липня 2021 року на 138-й сесії Міжнародного олімпійського комітету (МОК) в японському Токіо, кікбоксинг ВАКО одногосно визнали олімпійським видом спорту. На сьогоднішній день ВАКО входить до WADA (Всесвітній Антидопінговий комітет), FISU і ряд інших важливих міжнародних організацій. Це є необхідним для потрапляння на великі змагання під егідою МОК. Неабиякі зусилля були покладені, щоб ця мрія справдилася. Для цього яскравого виду спорту є унікальна можливість й потужний поштовх для подальшої роботи та водночас і відповідальність дотримуватися головних олімпійських настанов про справедливий та чистий спорт.

Дискусія. Аналіз досвіду роботи європейських країн засвідчує, що сьогодні спорт, у тому числі й у провідних країнах Європи, не може обійтися без допомоги місцевих та державних органів влади. На сьогодні першорядну роль у розвитку фізичної культури і спорту в розвинених країнах грає, перш за все, об'єктивне розуміння ролі цієї галузі в розвитку суспільства. Індустрія спорту не може ефективно функціонувати без глибокого теоретичного, в тому числі соціологічного, питань управління, правового та фінансового забезпечення її діяльності.

Висновки. Спорт завжди мотивує людину до досягнення певних цілей. Кікбоксинг – унікальний вид єдиноборств, в якому гармонійно поєднані елементи карате, боксу і тайського боксу. Заняття цим видом спорту сприяють вихованню характеру, підтримці хорошої фізичної форми і здоров'я, дають людині ефективний засіб для самооборони. Незважаючи на

глобальні проблеми сьогодення, конкуренцію, даний вид спорту є цікавим, різноманітним та видовищним видом спорту. Завдяки наполегливості наших спортсменів, підтримці влади, злагодженій роботі президії та тренерського складу Україна входить у десятку найсильніших команд світу з кікбоксингу ВАКО, які прикрасять Олімпійські Ігри вже в 2028 році.

Література

1. Савченко В.Г., Сазонець В.І. Формування сучасних підходів до управління олімпійським спортом. Дніпропетровськ : ДДІФКіС, Донецьк : Юго-Восток, 2012. 112 с.
2. Український міжнародний ілюстрований спортивний журнал. Кікбоксинг. 20 років в Україні та колишньому СРСР. Світ бойових мистецтв, 2007. 12 с.
3. Кікбоксинг. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 19.12.2021).
4. Орел П.А. Кікбоксинг в Україні. Київ, 2000. 216 с.
5. Орел П.А. Психологическая и психофизиологическая подготовка кикбоксера, Киев, 2008. 342 с.
6. Проблеми кікбоксингу. URL: <https://dreamtame.com/news/article/> (дата звернення: 19.12.2021).
7. Історія розвитку кікбоксингу у світі, СРСР, Україні та в СНД. URL: <http://kick-boxua.blogspot.com> (дата звернення: 13.12.2021).
8. Національна федерація кікбоксингу України ВАКО. URL: <http://www.nkfu-wako.org.ua> (дата звернення: 15.12.2021).

References

1. Savchenko V.G., Sazonec' V.I. (2012). Formuvannja suchasnyh pidhodiv do upravlinnja olimpijs'kym sportom. Dnipropetrovs'k DDIFKiS, Donec'k Jugo-Vostok, 112 s. [in Ukrainian]
2. Ukrajin's'kyj mizhnarodnyj iljistrovanyj sportyvnyj zhurnal. Kikboksyng. 20 rokiv v Ukrajinі ta kolyshn'omu SRSR. Svit bojovyh mystectv, 2007. 12 s. [in Ukrainian]
3. Kikboksyng URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (data zvernennja: 19.12.2021).
4. Orel P. A. (2000). Kikboksyng v Ukrajinі, Kyjiv, 216 s. [in Ukrainian]
5. Orel P. A. (2008). Psyhologycheskaja y psyhofyzyologycheskaja podgotovka kykboksera, Kyeve, 342 s. [in Ukrainian]
6. Problemy kikboksyngu URL: <https://dreamtame.com/news/article/> (data zvernennja: 19.12.2021).
7. Istorija rozvytku kikboksyngu u sviti, SRSR, Ukrajinі ta v SND URL: <http://kick-boxua.blogspot.com> (data zvernennja: 13.12.2021).
8. Nacional'na federacija kikboksyngu Ukrajinі VAKO URL: <http://www.nkfu-wako.org.ua> (data zvernennja 15.12.2021).